

گزارش

«شرق» از احتمال آغاز گفت‌وگوهای هسته‌ای ایران و ۳ عضو اروپایی برجام در ژنو گزارش می‌دهد

احیای دیپلماسی

مجید تخت‌روانچی در مقام معاون سیاسی وزارت امور خارجه و مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای ایران، ریاست تیم ایرانی را بر عهده خواهد داشت

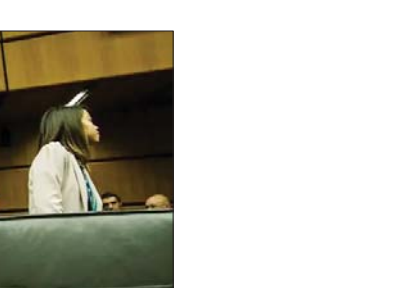
دیروز (یکشنبه) خبرگزاری ژاپنی کیودو اطلاع داد ایران روز جمعه با نمایندگان اتحادیه اروپا، بریتانیا، فرانسه و آلمان در ژنو برای ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای پس از دو سال وقفه دیدار می‌کند. به نوشته انتخاب، پیتر استانو، سخنگوی ارشد امور خارجی و سیاست امنیتی اتحادیه اروپا، می‌گوید دیپلماسی بهترین راه برای یافتن راه‌حل‌ها درباره مسائل مهم با ایران است. مجید تخت‌روانچی در مقام معاون سیاسی وزارت امور خارجه و مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای ایران، ریاست تیم ایرانی را بر عهده خواهد داشت. آمریکا، روسیه و چین در این مذاکرات حضور نخواهند داشت. به دنبال انتشار این خبر، اسماعیل باقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در گفت‌وگو با خبرنگاران حوزه سیاست خارجی، از برگزاری نشست معاونان وزرای خارجه جمهوری اسلامی ایران، فرانسه، آلمان و انگلیس برای گفت‌وگو درباره مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی در تاریخ جمعه ۹ آذر خبر داد. باقایی با اشاره به سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تعامل و همکاری با دیگر کشورها بر مبنای اصول عزت، حکمت و مصلحت، گفت‌وگوهای آتی با سه کشور اروپایی را در ادامه گفت‌وگوهای انجام‌شده با آنها در حاشیه اجلاس سالانه مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک توصیف کرد و گفت: در این دور از گفت‌وگوها که از همان نیویورک برنامه‌ریزی شده است، طیفی از مباحث و موضوعات منطقه‌ای و بین‌المللی ازجمله موضوع فلسطین و لبنان و نیز موضوع هسته‌ای مورد بحث و تبادل نظر قرار خواهد گرفت.

در حالی قرار است از جمعه پیش‌رو گفت‌وگوهای هسته‌ای ایران و غرب پس از دو سال توقف از سر گرفته شود که پنجشنبه هفته گذشته، قطع‌نامه ضدایرانی سه کشور اروپایی عضو برجام با حمایت سیاسی ایالات متحده آمریکا در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تصویب رسید و طیفی از ناظران را بر آن داشت که به این جمع‌بندی برسند که صدور این قطع‌نامه آغاز گام‌های عملیاتی در جهت فعال‌کردن مکانیسم ماشه است. با نگاهی به بندهای مندرج در قطع‌نامه صادرشده، ایین احتمال پررنگ‌تر شد که آلمان، فرانسه و انگلستان به شکل مشخص بعد از نشست فصلی شورای حکام در اسفند سال جاری یا در بهار ۱۴۰۴، قطع‌فالش‌کردن مکانیسم ماشه را در دستور کار قرار خواهند داد. کم‌ابنیکه در قطع‌نامه ترونیکی اروپا و آمریکا، یک باز زمانی تا بهار ۱۴۰۴ (مارس ۲۰۲۵) برای همکاری ایران با آژانس درباره موارد درخواستی، داده شده است. ضمن آنکه قطع‌نامه مذکور از مدیرکل درخواست می‌کند تا ارزیابی جامع و به‌روزشده‌ای درباره وجود یا استفاده احتمالی از مواد هسته‌ای اعلام‌نشده در ارتباط با مسائل باقی‌مانده گذشته و حال در مورد برنامه هسته‌ای ایران، ازجمله گزارش کامل همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در این موضوعات، ارائه کند؛ به‌گونه‌ای که آژانس قادر به راستی‌آزمایی اجرای تعهدات پادمانی ایران از جمله عدم انحراف مواد هسته‌ای بر اساس تمام اطلاعات موجود، برای بررسی توسط شورای حکام مارس ۲۰۲۵ یا حداکثر تا بهار ۲۰۲۵ باشد. البته در واکنش به این قطع‌نامه، تهران نیز اقدامات مختلفی ازجمله «فعال‌کردن تعداد زیادی سانتریفیوژهای جدید و پیشرفته» را اجرائی کرد.

تحریم خطوط هوایی و کشتیرانی ایران

در حالی از جمعه هفته جاری دیدار تخت‌روانچی با مقامات سه کشور اروپا در ژنو رقم می‌خورد که علاوه بر صدور قطع‌نامه لندن، پاریس و برلین، دوشنبه هفته گذشته وزرای خارجه اتحادیه اروپا در اقدامی هماهنگ، تحریم‌های جدیدی را علیه بخش کشتیرانی جمهوری اسلامی وضع کردند. تحریم‌های جدید اتحادیه اروپا یک فرد و چهار نهاد ایرانی است با هدف قرار می‌دهد. بر اساس بیانیه اتحادیه اروپا، خطوط کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران (IRISL) و محمدرضا خیابانی، مدیر این مجموعه، به بهانه نقش در انتقال پهپادهای ایرانی به روسیه، در فهرست تحریم اروپا قرار گرفتند. به نوشته مهر، وزرای خارجه اتحادیه اروپا همچنین سه شرکت کشتیرانی روسی Anarapax و MG Flot. VTS Broker را تحت تحریم قرار دادند. در بیانیه وزرای خارجه اتحادیه اروپا ادعا شده است که با توجه به حمایت نظامی ایران از جنگ روسیه علیه اوکراین و گروه‌ها و نهادهای مسلح در خاورمیانه و منطقه دریای سرخ، چارچوب اتحادیه اروپا برای اقدامات محدودکننده گسترش می‌یابد. اتحادیه اروپا اعلام کرد که تحریم‌های جدید شناسوراها و بنادر را برای انتقال پهپادهای ساخت ایران، موشک‌ها و فناوری‌ها و قطعات مرتبط هدف قرار می‌دهد. اقدام اتحادیه اروپا علیه ایران ممنوعیت صادرات، انتقال، عرضه یا فروش قطعات مورد استفاده در توسعه و تولید موشک و پهپاد از اتحادیه اروپا به ایران را شامل می‌شود. پیش‌تر هم در ۲۱ آبان (۱۱ نوامبر)، وزرای خارجه اروپا در نشستی سه شرکت هواپیمایی ایران ایر، ماهان و ساها ابرلیان را در فهرست تحریم‌های خود قرار دادند. همچنین چندین مقام ازجمله معاون وزیر دفاع کشورمان به همراه چندین نفر از فرماندهان ارشد نیروی قدس سپاه و قزاق‌گاه خاتم و سازمان‌های هوافضای ایران نیز در این فهرست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند. در بیانیه اتحادیه اروپا دراین‌باره آمده است: «این تحریم‌ها شامل افراد و نهادهایی می‌شوند که مسئول ساخت و انتقال پهپاد، موشک و فناوری‌های مرتبط به روسیه در حمایت از جنگ تجاوزکارانه یا اوکراین و گروه‌ها و نهادهای مسلحی هستند که مسلح و امنیت در خاورمیانه و دریای سرخ را تضعیف می‌کنند».
اتحادیه اروپا همچنین مدعی شد شرکت‌ها و افرادی را که در برنامه موشکی ایران نقش دارند، تحریم کرده است. این شرکت‌ها با ادعای اتحادیه اروپا در واقع در ساخت، تأمین و انتقال پهپادها و همچنین قطعاتی که در آنها مورد استفاده قرار می‌گیرند به روسیه نقش داشته‌اند. ایران ایر، ماهان و ساها در کنار نام شرکت‌های دیگری چون آلویمبای ایران، طیف تدبیر آریا، بسامد الکترونیک یویا و مرکز تحقیقات علی موحد در فهرست جدید تحریم‌های اتحادیه اروپا دیده می‌شوند. در میان اشخاص تحریم‌شده نیز ادعاهایی درباره هر یک از افراد و نقش آنها در برنامه‌های موشکی و پهپادی ایران شرخ داده شده است. به نوشته خبر آنلاین، پیش‌تر عباس عراقچی، وزیر خارجه کشورمان، در واکنش به تحریم هواپیمایی ایران‌ایر در شهریورماه گفته بود: «کشورهای غربی هنوز نمی‌دانند تحریم یک ابزار شکست‌خورده است و در عمل هم نتوانسته کارایی خود را ثابت کند.»

ک **جناب نصری مصاحبه را از همین خیر جدید دیروز (یکشنبه) خبرگزاری کیودو ژاپن آغازکنیم که به احتمال آغاز گفت‌وگوهای ایران با سه کشور اروپایی عضو برجام در ژنو اشاره دارد.** اما نکته حائز اهمیت این خبر که **با تأیید تاریخ نیز همراه بود، ناظر بر هم‌زمانی این خبر پس از صدور قطع‌نامه پنجشنبه هفته گذشته است.** به‌واقع این هم‌زمانی چه معنایی را در ذهن شکل می‌دهد؟ **آیا باید اذعان کرد که تهران برای مهار فعال شدن مکانیسم ماشه، گفت‌وگوها را آغاز کرده است تا بتواند مدیریت روی تنش جاری با اروپا داشته باشد؟**

خیر. به باور من موضوع مذاکرات ایران و اروپا در ژنو ارتباطی به موضوع صدور قطع‌نامه یا احتمال فعال‌شدن مکانیسم ماشه ندارد.

ک **چرا؟**

چون بنای مذاکرات ژنو از گفت‌وگوهای نیویورک گذاشته شد. در همان سفری که آقای پزشکیان، دکتر طریف و آقای عراقچی برای نشست سالانه مجمع عمومی در سازمان ملل حاضر شدند. **ب** **علی‌رغم آنچه عنوان داشتید و در یک نگاه بدبینانه، این زمان بندی مبنی بر آغاز گفت‌وگوها در ژنو، تنها ۴۸ ساعت بعد از صدور قطع‌نامه شورای حکام جیز دیگری می‌گوید.** **آ** **آیا ارزیابی شما این است که این مذاکرات اگر دلپیش صرفا ماجرای فعال شدن مکانیسم ماشه باشد، نمی‌تواند در نهایت تداوم و کارایی مطلوبی داشته باشد؟**

تصور من این نیست که تهران در مقابل صدور قطع‌نامه شورای حکام یک واکنش انفعالی از خود نشان داده باشد. واکنش ایران به قطع‌نامه شورای حکام، همان تصمیمی بود که در قالب اقدامات جبرانی برای استفاده از سانتریفیوژهای پیشرفته‌تر انجام داد. همان‌گونه که گفتیم پایه مذاکرات ژنو در نیویورک گذاشته شد. ضمن اینکه نباید فراموش کنیم در آستانه روی کار آمدن دونالد ترامپ، اکنون طرفین در حال آزمایش گزینه‌های خود هستند. البته بعید است تا پیش از روی کار آمدن دولت دونالد ترامپ توافق معناداری بین طرفین (ایران و سه کشور اروپایی) صورت بگیرد.

ک **پس مذاکرات در ژنو چه کارکردی دارد؟**

بیشتر برای این است که طرفین همدیگر را بسنجند و از خواسته‌ها و پیش‌شروط‌های هم اطلاع پیدا کنند. درواقع طرفین با این مذاکرات در ژنو به دنبال آن هستند که یک ارزیابی و شناخت اولیه از همدیگر داشته باشند که بعد از روی کار آمدن دولت دونالد ترامپ سمت و سو و جهت‌گذاری برای مذاکرات روشن شود.

ک **اما طیفی از ناظران معتقدند روی کار آمدن دونالد ترامپ شکاف دو سوی آلانٹیک به‌شدت افزایش پیدا خواهد کرد و به همین دلیل تهران باید تا پیش از روی کار آمدن دولت دونالد ترامپ، مسیر روابط تخریب‌شده فعلی خود با اروپا را ترمیم کند و از فضای مناسبات سرد کنونی با قاره سبز خارج شود. حال سؤال اینجاست که شما امیددی در ژنوی بینید؟**

بله، می‌توان به مذاکرات ژنو امیدوار بود؛ چون متأسفانه اکنون دو طرف (ایران و اروپا) در یک مسیر فراینده تنش قرار دارند. از طرف دیگر بعد از مجوز آمریکا و فرانسه برای استفاده کیف‌از سلاخ‌های دوزبرد در خاک روسیه، به نظر می‌رسد جنگ اوکراین وارد فضای جدیدی شده است که می‌تواند امنیت اروپا را به شکل جدی تحت‌الشعاع قرار دهد. حالا در چنین شرایطی اگر دونالد ترامپ بنست ناتو و اروپا را خالی کند، بحران امنیتی اروپایی‌ها چندان خواهد شد. از این‌رو به نظر من اکنون اتحادیه اروپا و سه کشور اروپایی به نحوی سعی در بازبینی و بازخوانی سیاست خارجی خود دارند که اتفاقا مذاکرات ژنو با ایران می‌تواند یکی از نمودهای این بازخوانی در سیاست خارجی اروپایی‌ها باشد که تا پیش از روی کار آمدن دولت دونالد ترامپ یک محک و ارزیابی از تهران داشته باشند و مذاکرات خود را پیش ببرند. البته موضوع تنها به ایران محدود نمی‌شود. به نظر من اروپایی‌ها در این بازبینی سیاست خارجی خود دقت خواهند کرد. سعی دارن بازخوانی‌ای در روابط با چنین‌ها داشته باشند و ببینند که بعد از روی کار آمدن دونالد ترامپ چگونه می‌توانند روابط خود را با پکن در ریل جدیدی قرار دهند. واقعیت امر این است که با روی کار آمدن دونالد ترامپ وارد دوره‌ای جدید و یک دوره گذار می‌شویم که همه طرفین مجبورند بازخوانی‌ای در روابط و سیاست خارجی خود داشته باشند.

ک **به‌جنگ اوکراین اشاره کردید؛ بسیاری معتقدند برای اروپایی‌ها این جنگ اولویت جدی‌تری بر پرونده هسته‌ای ایران دارد.** در صورت آغاز مذاکرات ژنو تیم ایران و سه کشور اروپایی، آیا تمرکز گفت‌وگوها روی موضوع جنگ اوکراین خواهد بود یا پرونده هسته‌ای ایران؟

قطعاً موضوع جنگ اوکراین برای اروپایی‌ها اهمیت زیادی دارد؛ کم‌ابنیکه دالایم را در پاسخ به پرسش‌های قبلی گفتیم و به دلیل همین جنگ بود که اروپایی‌ها تحریم‌های جدی روی

بررسی آغاز مذاکرات در ژنوهم‌زمان با ادعای احتمال فعال شدن مکانیسم ماشه در گفت‌وگو با رضانصری

می‌توان به ژنو امیدوار بود

عبدالرحمن فتح‌الهی: اگرچه خبرگزاری کیودو ژاپن دیروز (یکشنبه) گزارش داد تهران قصد دارد درباره برنامه هسته‌ای خود با سه عضو اروپایی حاضر در برجام در ۲۹ نوامبر (آذر) در ژنو گفت‌وگو کند، اما پنجشنبه هفته گذشته آلمان، فرانسه و انگلستان با حمایت سیاسی ایالات متحده آمریکا، قطع‌نامه‌ای ضدایرانی را در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تصویب رساندند که به باور طیفی از تحلیلگران و ناظران به معنای آغاز گام‌های عملی برای فعال‌کردن مکانیسم ماشه تا پیش از ۱۸ آکتبر ۲۰۲۵ (۲۶ مهر ۱۴۰۴) است؛ به‌خصوص آنکه قطع‌نامه اخیر از مدیرکل آژانس بین‌الملل انرژی اتمی درخواست می‌کند ارزیابی جامع و به‌روزشده‌ای درباره وجود یا استفاده احتمالی از مواد هسته‌ای اعلام‌نشده در ارتباط با مسائل باقی‌مانده گذشته و حال در مورد برنامه هسته‌ای ایران، ازجمله گزارش کامل همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در این موضوعات ارائه کند، به‌گونه‌ای که آژانس قادر به راستی‌آزمایی اجرای تعهدات پادمانی ایران ازجمله عدم انحراف مواد هسته‌ای، بر اساس تمام اطلاعات موجود، برای بررسی توسط شورای حکام مارس ۲۰۲۵ یا حداکثر تا بهار ۲۰۲۵ باشد. اما سؤال اینجاست که اکنون شائبه فعال‌شدن مکانیسم ماشه هم‌زمان با احتمال آغاز گفت‌وگوهای ایران و سه کشور اروپایی در ژنو چه معنایی می‌دهد؟ پاسخ به این پرسش، محور گفت‌وویی با رضا نصری است تا ارزیابی این حقوق‌دان حوزه بین‌الملل و کارشناس مسائل سیاست خارجی را جويا شویم.

شرکت‌های هواپیمایی و خطوط کشتیرانی ایران اعمال کردند. پس احتمالاً در این خصوص هم بحث‌هایی در ژنو مطرح می‌شود. اما برای اروپایی‌ها موضوع پرونده هسته‌ای ایران نیز اهمیت خود را دارد و این اهمیت کمتر از مسئله جنگ اوکراین نیست. به همین دلیل، اگر مذاکرات ژنو شروع شود، اروپایی‌ها به دنبال ارزیابی از طرف ایرانی هستند تا ببینند تا به نحوی مانع از آن شوند که پرونده هسته‌ای ایران هم به یک بحران امنیتی برای اروپایی‌ها در کنار جنگ اوکراین تبدیل شود.

ک **به موضوع قطع‌نامه و احتمال فعال‌شدن مکانیسم ماشه هم ورود کنیم. با وجود آنکه قطع‌نامه صادرشده روز پنجشنبه شورای حکام با ادبیات احتضاری منتشر شده است، اما این قطع‌نامه می‌تواند به منزله آغاز بروسه حقوقی و دیپلماتیک برای فعال کردن مکانیسم ماشه باشد.**

ابتدا لازم است یک موضوع درباره مکانیسم ماشه روشن شود، اسم اصلی این سازوکار «مکانیسم حل اختلاف» یا Dispute Resolution Mechanism است و ایران در سال ۲۰۱۸، یعنی حدود شش سال پیش، بیرون‌امه‌ای که وزیر امور خارجه وقت (دکتر طریف) به دبیرکل سازمان ملل متحد در تاریخ ۱۰ می ۲۰۱۸ ارسال کرد، آن را فعال کرده است. یعنی ما عملاً شش سال است در فرایند حل اختلاف قرار داریم و اقدامات جبرانی‌ای که ایران از سال ۲۰۱۹ آغاز کرد، در بستر همین مکانیسم صورت می‌گیرد. اما از آنجا که طرف غربی طبق قاعده پیش نمی‌رود و دستگاه تبلیغاتی و رسانه‌های بسیار قوی‌تری دارد، همچنان به توسل به این سازوکار تهدید می‌کند. در مورد سؤال شما، قطع‌نامه اخیر شورای حکام از مدیرکل آژانس درخواست کرده که یک گزارش جامع بر اساس تعهدات پادمانی ایران در نشست آتی شش‌وای حکام ارائه دهد. این گزارش می‌تواند بستری برای ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت باشد. اما از آنجا که طرف اروپایی خود را مستحق توسل به مکانیسم حل اختلاف (مکانیسم ماشه) می‌داند، این اختیار را نیز برای خود محفوظ نگه داشته تا در صورت ارائه یک گزارش منفی، به جای ارجاع موضوع به شورای امنیت، از این سازوکار استفاده کند.

ک **عباس عراقچی در گفت‌وگویی تأکید کرده که احتمالاً پیش از مهرماه ۱۴۰۴ که موعد پایان قطع‌نامه ۲۲۳۱ به‌عنوان ضامن اجرائی برجام است، کشورهای اروپایی گام‌های لازم برای فعال‌کردن مکانیسم ماشه را برمی‌دارند.** **با درنظرگرفتن این نکته تعیین یک بازه زمانی تا نشست فصلی شورای حکام در اسفند سال جاری و حل‌وفصل اختلافات ایران و آژانس تا مارس ۲۰۲۵ (بهار ۱۴۰۴) چه معنایی را به ذهن متبادر می‌کند؟ آیا در صورت عدم حل‌وفصل اختلافات طرفین (ایران و آژانس) در همین فرجه زمانی تعیین شده در قطع‌نامه پنجشنبه گذشته، اروپایی‌ها به سمت فعال کردن مکانیسم ماشه پیش خواهند رفت؟**

احتمال توسل غیرقانونی طرف اروپایی برجام به «مکانیسم ماشه» پیش از موعد انقضای قطع‌نامه ۲۲۳۱، موضوعی است که سال‌هاست مطرح است. از همان ابتدا که ایران اقدامات جبرانی خود را آغاز کرد و طرف غربی برجام شروع به تهدید دراین‌باره نکرد، این احتمال مطرح بوده است، حتی یک بار آقای پومپئو در اواخر دولت اول ترامپ تلاش کرد برای احیای قطع‌نامه‌های تحریمی شورای امنیت به این سازوکار متوسل شود که در شورای امنیت شکست خورد. منتها با تصویب قطع‌نامه جدید ششورای حکام، این بهانه برای طرف غربی مهیا نشده تا زودتر به این سازوکار متوسل شود. اگر اختلافات تا زمان نشست بعدی شورای حکام حل‌وفصل نشود، آنها می‌توانند به این اقدام مبادرت کنند.

ک **طیفی از حقوق دانان معتقدند اساسا فعال کردن مکانیسم ماشه نیازی به بحث و رای‌گیری در شورای حکام یا صدور قطع‌نامه در این ششورا ندارد و هر زمان که طرف‌های برجامی ضرورت ببینند، می‌توانند شکایت خود را در شورای امنیت سازمان ملل ثبت کنند. حضرتعالی هم قائل به چنین روندی هستید؟ اگر چنین است،**

خبر

عارف در مراسم گرامی‌داشت هفته بسیج:

برای بسیجی بودن مهم‌ترین مسئله درک مقتضیات زمان است

معاون اول رئیس‌جمهور در مراسم گرامی‌داشت هفته بسیج که با حضور بسیجیان نهاد ریاست‌جمهوری برگزار شد، گفت: مهم‌ترین شعار دولت چهاردهم، «وفاق ملی» است و اگر بسیجیان عزیز برای عینیت‌بخشیدن به این شعار که مورد تأیید مقام معظم رهبری است، تمام‌قد به میدان بیایند، مسلماً می‌توانیم از شرایط سخت عبور کنیم. به گزارش ایسنا، در این مراسم که دیروز برگزار شد، عارف با ابراز خوشحالی از حضور در جمع بسیجیان نهاد ریاست‌جمهوری و ادای احترام به روح بلند شهدای انقلاب اسلامی گفت: جمهوری اسلامی به گواه همه تحلیلگران و صاحب‌نظران دنیا، «مردمی‌ترین» انقلاب جهان است. رهبری این انقلاب بزرگ در مبارزه با پهلوی، بر عهده شخصیتی معنوی و آگاه بود که از قلب و روح همه مردم ایران جای داشت. طبیعی است که

چنین انقلابی با چنین مختصاتی، پشتوانه قوی مردمی دارد. معاون اول رئیس‌جمهور افزود: در پیروزی انقلاب اسلامی، نقشی که رهبری انقلاب برای خود قائل بودند، نمایندگی مردم بود و این نقش را در فرمایشات حضرت امام(ره) که در بهشت زهرا(س) بیان کردند و از نمایندگی مردم در سرنوشتی حکومت دیکتاتور پهلوی سخن گفتند، به وضوح می‌توان دید. عارف افزود: انقلاب اسلامی ایران، بدون وابستگی به کشورهای دیگر، ابرقدرت‌ها یا جریان‌ات سیاسی دنیا، به پیروزی رسید و به این دلیل مستقل‌ترین انقلاب دنیاست و البته یک انقلاب فرهنگی بود. در سال‌های ابتدایی، دست‌اندرکاران حکومت، تجربه آمداری نداشتند اما با تکیه بر پشتوانه مردمی، جمهوری اسلامی به موفقیت رسید؛ درحالی‌که اگر نقش مردمی از انقلاب کنار گذاشته شده بود، اکنون چیزی از انقلاب باقی نمانده بود. عارف افزود: بسیج از دل مساجد برخاسته بود و به واسطه همین پشتیبانی بود که در همه سال‌های مقابله با گروهک‌ها، در اوج جنگ تمام‌عیار خمصلی و در هشت سال دفاع مقدس و وقایع پس از آن، این بسیج بود که تمام‌قد در مقابل دشمنان ایستاد. او با تقدیر از همه نیروهای مسلح که مراندن در جنگ ایستادند و مقاومت کردند، گفت: باوجوداین اگر بسیج از این نیروهای قدرتمند بیرون کشیده می‌شد، چه باقی می‌ماند؟ عارف افزود: در دهه‌های گذشته، نقش بسیج هر روز پررنگ‌تر و بیشتر شده است و اکنون نیز با گذشت چهار دهه از پیروزی انقلاب اسلامی، همان نیازها به بسیج وجود دارد و تنها «خط مقدم» تغییر کرده است. اکنون خط مقدم، تلاش شبانه‌روزی برای تحصیل، کار و خدمت به مردم است؛ اینکه در تمام ساعات در فکر کمک به مردم کشورمان باشیم. معاون اول رئیس‌جمهور افزود: اکنون شرکده‌های زمین پیچیده‌تر شده و شیوه مبارزه با روش‌های ده ۶۰ متفاوت شده است. اکنون برای بسیجی بودن مهم‌ترین مسئله این است که مقتضیات زمان را درک کرد تا بتوان آگاهانه با دشمن مقابله کرد. عارف با اشاره به شعار «وفاق ملی» دولت چهاردهم گفت: اکنون وظیفه بسیج، ایجاد وفاق بین نیروهای نظام است؛ وفاق ملی که مورد تأیید مقام معظم رهبری است و رمز پیروزی و ماندگاری ملت ماست. عارف در ادامه گفت: شکی نیست که اگر بسیج و بسیجی به دنبال خط یا جریان سیاسی خاصی برود، بالاترین ظلم را به نظام کرده است. تفکر انقلاب اسلامی، اصل است و تنها این تفکر باید دنبال شود. عارف با اشاره به اعتماد و اعتقاد جامعه ایرانی به نام بسیج گفت: اگر بسیجی بخواند جز راهبردهای انقلاب به دنبال خط‌کشی‌های سیاسی برود، باید از بسیج بیرون بیاید و بگوید می‌خواهم فردی سیاسی و خطی باشم.